

Framtidsanalyse

kan slike scenarier ha noen verdi?

Norsk Arkivråd høstseminar

8. november 2022

Anja Vestvold

Kompetansenettverk for
fremtidens dokumentasjon

Anja Vestvold

Informasjonsforvaltning,
dokumentasjonsforvaltning, arkiv

Erfaring fra offentlig og privat, stor og liten, nasjonal og internasjonal, ledelse, prosjekt, operativ, undervisning etc

Kompetansenettverk for
fremtidens dokumentasjon

Styreleder

Norsk Arkivråd (NA) landets største faglige interesseorganisasjon for dokumentasjonsforvaltning, informasjonsforvaltning og arkiv, stiftet 25. oktober 1961.

Åpen for alle som er opptatt av informasjonsforvaltning, dokumentasjonsforvaltning og arkiv. Skal fremme faget i samfunnet og skape bevissthet om viktigheten i et digitalt samfunn.

Forretningsrådgiver

Fagleder Information
management

Kompetansenettverk for
fremtidens dokumentasjon

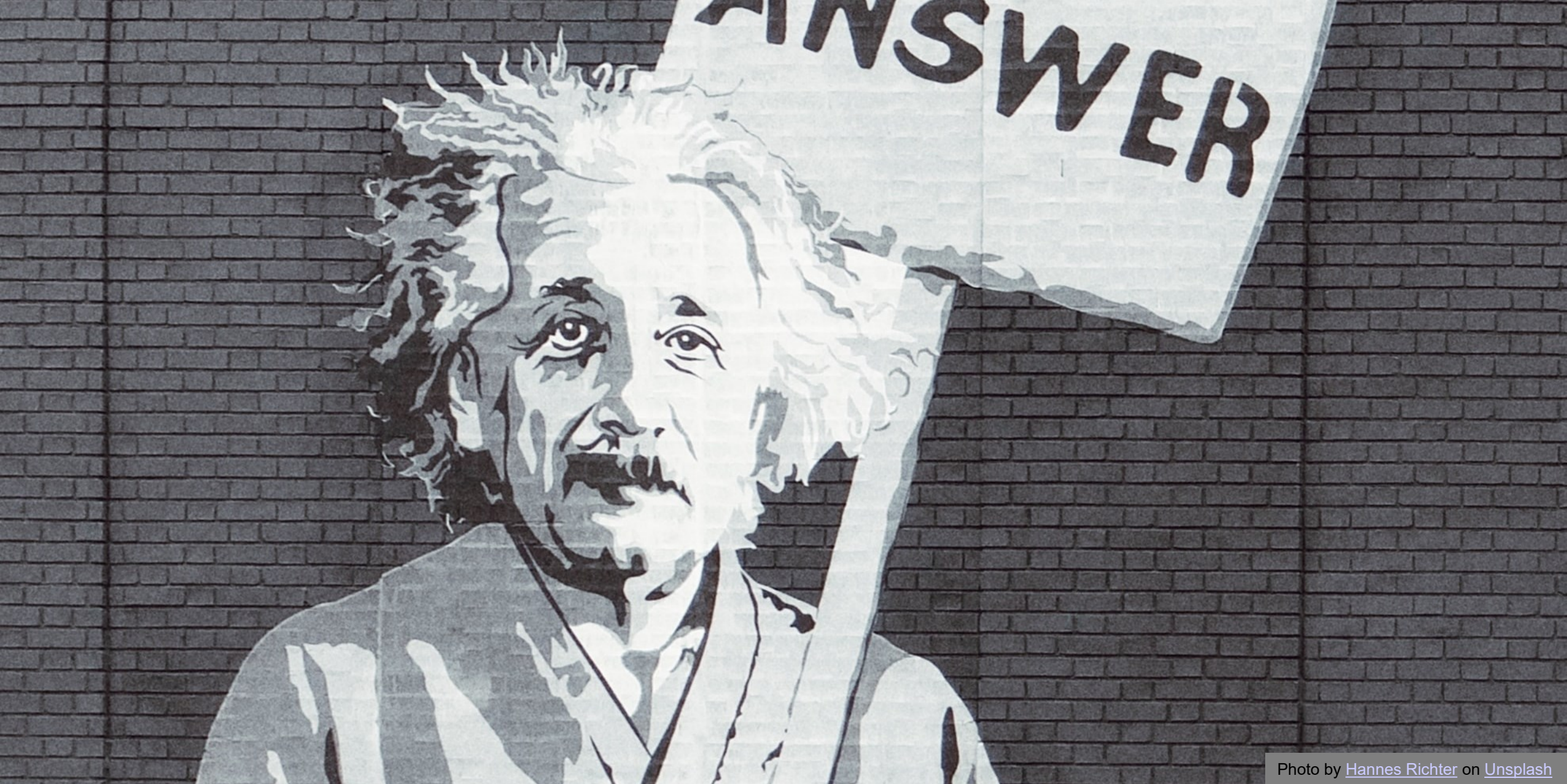

Photo by [Hannes Richter](#) on [Unsplash](#)

Kompetansenettverk for
fremtidens dokumentasjon

Tør vi tro noe om det som er der framme?

Framtidsanalyse

Øke forståelsen for hva som allerede skjer i dag

Dialog om drivkrefter, usikkerheter og ulike fremtider gjør oss bedre i stand til å forstå hvilken kontekst vi arbeider innenfor.

Oppdage nye metoder og arbeidsformer

Teste eksisterende strategi.

Undersøke hvordan valgene som er tatt holder seg i møte med de ulike scenarioene.

Utvikle ny strategi.

Åpne opp og tilbake stille viktige samtaler.

Hvorfor framtidsanalyse?

Photo by [Jess Bailey](#) on [Unsplash](#)

- Medlemmene i Norsk Arkivråd opplever at faget vårt er i stor endring.
- Endringene inkluderer måten vi jobber på, dokumentasjonsforvaltningens rolle i virksomheten, forventninger fra kollegaer, virksomheten og samfunnet.
- Vi er med på en omfattende endring og samtidig er usikre på hva endringen krever av oss framover.
- Hvordan skape grunnlag for å ha dialog både innenfor og utenfor vårt fagområde om utviklingen av vårt fag?

Drivkrefter - tunge trender

- **Tjenesteorganisering:** Sammenhengende tjenester med brukeren i sentrum
- **Offentlig økonomi:** Færre midler i offentlig sektor
- **Næringslivsøkonomi:** Vekst i datadrevet økonomi
- **IKT-kompetanse:** Underskudd på IKT-kompetanse og særlig i dokumentasjonsforvaltningen
- **Omfang av data og dokumentasjon:** Eksponentiell vekst i data og dokumentasjon
- **Muliggjørende teknologier:** Økt automatisering av manuelle oppgaver
- **Bærekraft:** Økende krav til sporbarhet og data
- **Personvern:** Økende krav om å sikre sensitiv data

Drivkrefter - usikre utviklinger

- **Ledelsesfilosofi:** Vil man jobbe smidig og tillitsbasert eller detaljstyrt?
- **Ønske om standardisering:** Vil man fortsette å bruke en felles norsk standard for dokumentasjonsforvaltning?
- **Historisk konservering:** I hvilken grad vil feltet handle om historisk informasjon og dokumentasjon?
- **Eierskap til data:** Hvilke forventninger og krav vil sivilsamfunnet stille til eierskap til data om seg selv?
- **Åpne data:** Vil næringslivet få betydelig større tilgang til offentlige data?
- **Allmenn digital kompetanse:** Vil befolkningen generelt få bedre forståelse for digital infrastruktur og tjenester?
- **Tillit:** Vil tillitten til offentlig og privat dokumentasjon styrkes eller reduseres?
- **(De)sentralisering av data:** Vil fremtidig produksjon, behandling og eierskap av data, særlig persondata, være sentralisert på et fåtall aktører eller desentralisert?

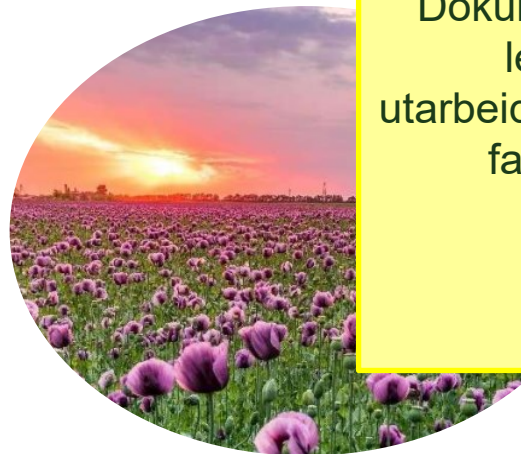

Dokumentasjonsforvaltning blir en del av data science og forsvinner som eget fagområde.

URSKOG

Smidig og
tillitsbasert

BLOMSTERENG

Dokumentasjonsforvaltning legger føringer for utarbeidelsen av standarder for fangst og lagring av dokumentasjon.

Åpne data

Lukket data

BONTANISK HAGE

Dokumentasjonsforvaltning er hovedsakelig å drive internkontroll.

PRIVAT PARK

Dokumentasjonsforvaltning er hovedsakelig å designe og implementere spesialtilpassede systemer til fangst og lagring.

Kontrollstyring

Framtidsanalysen peker på behovet for kompetanse innen IT og jus

ET EKSEMPEL

DFØs rapport fra 2021

Oppgaven de fikk

*«Samordning og digitalisering av arkivfunksjonen i staten
De fleste statlige virksomheter har i dag en egen arkiv- og dokumentasjonsfunksjon og antall ansatte innen arkiv er ofte betydelig, selv for små virksomheter.*

Det kan derfor være mulig å effektivisere ved økt samordning og digitalisering av arkivfunksjonen.

For å vurdere dette, bes DFØ kartlegge arkiv- og dokumentasjonsfunksjonen i staten på en måte som gjør det mulig å vurdere om det er et potensiale for effektivisering ved økt samordning og digitalisering.»

Forvaltningen har behov for en dokumentasjonsforvaltning som dekker dagens behov bedre og som krever mindre ressurser.

<https://dfo.no/rapporter-og-statistikk/dfo-rapport-20217-dokumentasjons-og-arkivfunksjonen-i-statlige-virksomheter/sammendrag>

norsk arkivråd

Kompetansenettverk for fremtidens dokumentasjon

Kartleggingen viser at det per i dag trolig **ikke er grunnlag** for å hente ut vesentlige økonomiske gevinster fra dokumentasjonsforvaltningen i statlige virksomheter gjennom organisatoriske endringer.

Endret og tilpasset regelverk, sammen med økt kompetanse og bedre forståelse for digitaliseringens muligheter, synes imidlertid å være avgjørende for å øke kvaliteten og ressurseffektiviteten i dokumentasjonsforvaltningen.

Styrker

Kompetanser: informasjonsflyt, prosessanalyser, organisasjonskunnskap, kontekstforståelse balansert med etterlevelse av lovverk

Desto viktigere informasjon blir for virksomheten desto viktigere blir å kunne se informasjonen i helhet.

Kan spille en nøkkelrolle i å skape bedre rammer for å utnytte informasjon og dokumentasjon

Svakheter

Lav synlighet i organisasjon og samfunn.

Språk er med på å snevre inn oppfattelsen av hva informasjonsforvaltning og dokumentasjonsforvaltning handler om.

Regelverk knytter fagfeltet til konserveringsdelen av faget.

Fagfolk mer opptatt av å gjøre ting riktig enn å gjøre de riktige tingene.

Hjelper lite å ha kompetanse virksomhetene trenger (informasjonsflyt, prosess, funksjon) hvis vi **ikke klarer å vise det.**

Muligheter

Fagfeltet kan ta en sentral posisjon i å fornye, forenkle og forbedre prosesser der informasjonsflyt er viktige dersom de klarer å definere hva vi er og hvem vi eksisterer for.

Redefinere hva arkiv står for eller definere oss bort fra det gjennom å synliggjøre hvilke muligheter de har for å skape merverdi for samfunnet, virksomhetene og enkeltpersoner

Trusler

Manglende samarbeid med andre fagområder som jobber med informasjon, for eksempel virksomhetsarkitektur, informasjonssikkerhet og personvern.

Manglende nødvendig omstilling vil fortsette konserverende tilnærming og dokumentasjon blir ikke en del av digitaliseringen. Den omstillingen som fagfeltet nå står i kan gjøre at fagfolk bytter fagfelt, fordi de **ikke ser hvilke nye roller de kan ta fremover.**

Mangel på folk med riktig kompetanse.

TUSEN TAKK FOR MEG!

Anja Vestvold, styreleder, anjavestvold@hotmail.com

Norsk Arkivråd, www.arkivrad.no

E-post: postmottak@arkivrad.no

Telefon: 94 09 88 80 (9-15)